

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОФ, ОЕ, ОС, ИР)

14. јануар 2016.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

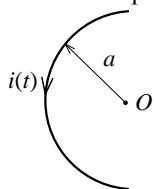
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ					
Индекс година/број		Презиме и име										
/							ИСПИТ					
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно	

ПИТАЊА

1. Електростатички потенцијал у цилиндричном координатном систему је дат изразом $V(r, \phi) = A \frac{\sin \phi}{r}$, где је A константа. Одредити израз за вектор јачине електричног поља који одговара овом потенцијалу.

2. На раздвојној површи несавршеног диелектрика, пермитивности ϵ и специфичне проводности σ и савршеног проводника, у стационарном струјном пољу, позната је густина слободног наелектрисања, ρ_s . Одредити интензитет вектора густине струје у диелектрику, непосредно уз раздвојну површ.

3. У делу контуре, облика полукружне нити полупречника a , постоји споропроменљива струја $i(t)$. Одредити израз за интензитет вектора индукованог електричног поља у центру полукруга (тачка O).

4. Израчунати минимални и максимални интензитет простопериодичног вектора електричног поља, датог комплексним изразом $\underline{E} = (1 - j)\mathbf{i}_x + 3\mathbf{i}_y + (1 + j)\mathbf{i}_z \frac{V}{m}$.

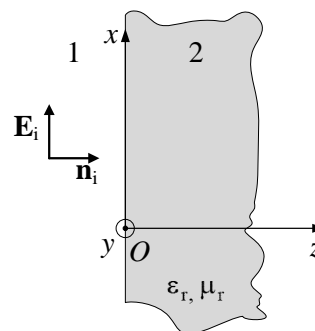
5. (a) Написати потпуни систем Максвелових једначина за брзопроменљиво електромагнетско поље у вакууму, у диференцијалном облику. (б) Полазећи од тих израза, извести таласну једначину за вектор јачине електричног поља.

(a)	(б)
-----	-----

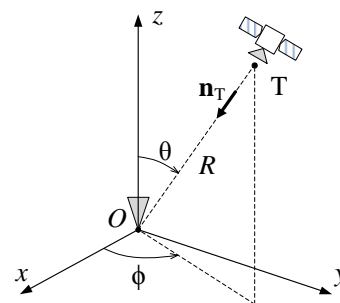
6. Коаксијални вод начињен је од доброг проводника специфичне проводности σ_p а диелектрик му је ваздух. Одредити однос полупречника проводника вода тако да коефицијент слабљења буде минималан.

ЗАДАЦИ

1. Раван, униформан, линијски поларизован TEM талас, угаоне учестаности ω , наилази из вакуума (средина 1) нормално на бесконачну развојну површ са савршеним диелектриком (средина 2), релативне пермитивности ϵ_r и релативне пермеабилности μ_r , као на слици. (a) За координатни систем са слике одредити комплексне представнике резултантних вектора јачине електричног и магнетског поља у вакууму и диелектрику. (б) Израчунати количник максималних ефективних вредности вектора електричног поља у средини 1 и у средини 2, $|\mathbf{E}_1|_{\max} / |\mathbf{E}_2|_{\max}$, ако су $\epsilon_r = 2,25$ и $\mu_r = 1$, респективно.

2. Предајна антена (тачка Т) навигационог сателита емитује простопериодични талас учестаности $f = 1,575 \text{ GHz}$ ка пријемној антени (тачка О), која се налази на растојању $R = 22000 \text{ km}$, као на слици. Предајна антена напаја се снагом $P_T = 500 \text{ W}$, а њено појачање у правцу пријемне антене је $g_T = 13 \text{ dBi}$. Модул карактеристичне функције зрачења пријемне антене, у координатном систему са слике, дат је изразом $|\mathbf{F}_R(\theta, \phi)| = \sqrt{1 + \cos \theta}$, а талас наилази под углом $\theta = 60^\circ$. Израчунати (a) интензитет Поинтинговог вектора таласа у тачки О, (б) отпорност зрачења пријемне антене и (в) снагу коју пријемна антена предаје прилагођеном потрошачу. Сматрати да је пријемна антена без губитака и да су поларизације предајне и пријемне антене усклађене.

Напомена: у цилиндричном координатном систему је

$$\text{grad } f = \frac{\partial f}{\partial r} \mathbf{i}_r + \frac{1}{r} \frac{\partial f}{\partial \phi} \mathbf{i}_\phi + \frac{\partial f}{\partial z} \mathbf{i}_z.$$

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОФ, ОЕ, ОС, ИР),
ОДРЖАНОГ 14. ЈАНУАРА 2016. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\mathbf{E} = \frac{A}{r^2} (\sin \phi \mathbf{i}_r - \cos \phi \mathbf{i}_\phi)$.

2. $J = \frac{\rho_s}{\epsilon} \sigma$.

3. $|\mathbf{E}_{\text{ind}}(t)| = \frac{\mu_0}{2\pi} \left| \frac{di}{dt} \right|$.

4. $|\mathbf{E}(t)|_{\text{max}} = \sqrt{22} \frac{V}{m}$, $|\mathbf{E}(t)|_{\text{min}} = 2 \frac{V}{m}$.

5. (a) $\text{rot } \mathbf{E} = -\mu_0 \frac{\partial \mathbf{H}}{\partial t}$, $\text{rot } \mathbf{H} = \epsilon_0 \frac{\partial \mathbf{E}}{\partial t}$, $\text{div } \mathbf{E} = 0$, $\text{div } \mathbf{H} = 0$. (б) $\Delta \mathbf{E} - \epsilon_0 \mu_0 \frac{\partial^2 \mathbf{E}}{\partial t^2} = 0$.

6. $\frac{b}{a} \approx 3,59$.

ЗАДАЦИ

1. (a) $\mathbf{E}_1 = E \left(e^{-j\beta_1 z} + \frac{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} - 1}{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} + 1} e^{j\beta_1 z} \right) \mathbf{i}_x$, $\mathbf{H}_1 = \frac{E}{\sqrt{\frac{\mu_0}{\epsilon_0}}} \left(e^{-j\beta_1 z} - \frac{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} - 1}{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} + 1} e^{j\beta_1 z} \right) \mathbf{i}_y$, $\mathbf{E}_2 = E \frac{2\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}}}{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} + 1} e^{-j\beta_2 z} \mathbf{i}_x$,

$\mathbf{H}_2 = \frac{E}{\sqrt{\frac{\mu_0}{\epsilon_0}}} \frac{2}{\sqrt{\frac{\mu_r}{\epsilon_r}} + 1} e^{-j\beta_2 z} \mathbf{i}_y$, $\beta_1 = \omega \sqrt{\mu_0 \epsilon_0}$, $\beta_2 = \beta_1 \sqrt{\mu_r \epsilon_r}$.

(б) $|\mathbf{E}_1|_{\text{max}} / |\mathbf{E}_2|_{\text{max}} = \frac{3}{2}$.

2. (a) $|\mathbf{P}(R)| \approx 1,64 \text{ pW/m}^2$.

(б) $R_{\text{zr}} = 120 \Omega$.

(в) $P_{\text{pr}} \approx 7,1 \cdot 10^{-15} \text{ W}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 20. ЈАНУАРА У 14:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 63, ЈЕ 20. ЈАНУАРА 2016. ОД 14:30 ДО 15:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика